

DOI: 10.15276/ETR.05.2025.8
DOI: 10.5281/zenodo.17503889
UDC: 658.7:339.562
JEL: F47, F61, L1, L74

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ІМПОРТОМ БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ПОСТКОНФЛІКТНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

STRATEGIC MANAGEMENT OF IMPORT OF CONSTRUCTION MATERIALS IN CONDITIONS OF ECONOMIC INSTABILITY OF THE POST-CONFLICT ECONOMY OF UKRAINE

Oksana A. Kovalyk, PhD in Economics, Associate Professor
Odesa Polytechnic National University, Odesa, Ukraine
ORCID: 0009-0008-9528-1250
Email: o.a.kovalik@op.edu.ua

Yana O. Kokul
Odesa Polytechnic National University, Odesa, Ukraine
ORCID: 0009-0008-8145-9898
Email: yana.kokul@gmail.com

Received 28.07.2025

Ковалик О.А., Кокул Я.О. Стратегічне управління імпортом будівельних матеріалів в умовах економічної нестабільності постконфліктної економіки України. Оглядова стаття.

У статті досліджено стратегічне управління імпортом у будівельній галузі України в умовах постконфліктної економіки. Проведено теоретичну систематизацію характеристик імпорту як ключового елемента функціонування будівельних підприємств в умовах зруйнованої інфраструктури, дефіциту виробництва та економічної нестабільності. Проаналізовано роль імпорту в забезпеченні матеріалами, технікою, обладнанням та інженерними системами. Виявлено основні виклики, зокрема логістичні труднощі, енергетичну кризу та політичні ризики. Розглянуто адаптивні імпортні стратегії для зниження ризиків і підвищення ефективності, а також наголошено на значенні довгострокового стратегічного планування в нестабільному середовищі. Зазначено значення цифрової візуалізації, інтерактивних звітів та презентацій для представлення стратегічних планів і результатів імпортної діяльності у будівництві.

Ключові слова: імпорт, будівництво, постконфліктна економіка, стратегії, відновлення, цифрові технології, візуалізація даних

Kovalyk O.A., Kokul Ya.O. Strategic Management of Import of Construction Materials in Conditions of Economic Instability of the Post-Conflict Economy of Ukraine. Review article.

The article examines the strategic management of imports in the construction industry of Ukraine in the post-conflict economy. The theoretical systematization of the characteristics of imports as a key element of the functioning of construction enterprises in the conditions of destroyed infrastructure, production deficit and economic instability is carried out. The role of imports in the provision of materials, machinery, equipment and engineering systems is analyzed. The main challenges are identified, in particular logistical difficulties, energy crisis and political risks. Adaptive import strategies are considered to reduce risks and increase efficiency, and the importance of long-term strategic planning in an unstable environment is emphasized. The importance of digital visualization, interactive reports and presentations for presenting strategic plans and results of import activities in construction is noted.

Keywords: import, construction, post-conflict economy, strategies, recovery, digital technologies, data visualization

Актуальність дослідження стратегічного управління імпортом будівельних матеріалів в умовах економічної нестабільності постконфліктної економіки України зумовлена необхідністю забезпечення сталого функціонування та відновлення будівельної галузі в умовах значних внутрішніх руйнувань та обмеженості виробничих потужностей. У сучасних умовах підприємства будівельної сфери, які критично залежать від зовнішніх поставок, змушені розробляти адаптивні стратегії імпортної діяльності для мінімізації ризиків та забезпечення безперебійного постачання необхідних ресурсів. Інструменти стратегічного управління імпортом дозволяють аналізувати специфіку міжнародних ринків будівельних матеріалів, формувати ефективні закупівельні ланцюги та управляти митними ризиками в умовах нестабільного зовнішнього середовища.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Тема стратегічного управління імпортою діяльністю розглядалася в наукових працях таких фахівців, як: Масленнікова В. [1], Серьогіна Н.В., Хаджикова О.П. [2], Ліпич Л. Г. [3], Григоренко Ю. [4], Якушев О.В., Білан Є. [5], Богінська Л.О. [6], М. Портер (Porter, 1979). Відповідно, В. Масленнікова у своєму навчально-методичному посібнику [1] надає огляд сучасних будівельних матеріалів та конструкцій, що є важливим для розуміння потенційних об'єктів імпорту та їхніх характеристик в контексті оновлення будівельної галузі. Н.В. Серьогіна та О.П. Хаджикова [2] досліджують підтримку ефективності діяльності будівельних підприємств в нестабільних умовах, що має безпосереднє значення для оптимізації імпортних

операцій та мінімізації ризиків, пов'язаних з економічною волатильністю. Л.Г. Ліпич [3] аналізує конкурентні стратегії будівельних підприємств, що дозволяє визначити роль імпорту будівельних матеріалів у формуванні конкурентних переваг та забезпеченні стійкості на ринку, який перебуває у стадії відновлення.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми

Попри значну увагу наукових досліджень до питань адміністрування будівельної галузі та міжнародної комерції, недостатньо висвітлені інтегровані підходи до стратегічного управління імпортом будівельних матеріалів саме в унікальних обставинах економічної хиткості та постконфліктної ситуації. Зокрема, потребують глибшого вивчення питання розробки гнучких імпорتنих стратегій, оптимізації ланцюгів постачання, адміністрування специфічних митних та логістичних ризиків, а також визначення ролі державної політики у сприянні імпортом операціям будівельних підприємств в умовах руйнування внутрішнього виробництва та нестабільного зовнішнього середовища.

Метою статті є дослідження теоретичних і практичних аспектів стратегічного управління імпортом будівельних матеріалів як ключового інструменту забезпечення стабільного функціонування та відновлення будівельної сфери України в умовах економічної хиткості та постконфліктної

ситуації. У статті систематизуються основні характеристики ринку, аналізуються виклики та перспективи імпорتنих операцій, розглядаються адаптивні стратегії та визначається роль державної підтримки для результативного адміністрування імпорتنих потоків.

Виклад основного матеріалу дослідження

В умовах економічної нестабільності постконфліктної економіки теорія стратегічного управління імпортом стає ключовою для будівельних підприємств, оскільки розробка адаптивних імпорتنих стратегій, управління закупівельними ланцюгами та митними ризиками є критично важливими. Теоретичний аналіз міжнародних поставок та імпорتنих режимів виявляє зростаючу залежність будівельного ринку від імпорту через руйнування інфраструктури та дефіцит внутрішнього виробництва, і саме тому систематизація характеристик ринку включає пошкодження інфраструктури, орієнтацію на імпорт, обмежені фінансові ресурси, залежність від міжнародних поставок, регулювання імпорту, зміни попиту, логістичні складнощі та високі ризики імпорту. Таким чином, ефективне стратегічне планування імпорتنих закупівель та гнучкість у міжнародному постачанні є визначальними для стабільного функціонування. У цьому контексті доцільно систематизувати ключові теоретичні характеристики імпорту як економічного явища, зважаючи на специфіку постконфліктної економіки (табл. 1).

Таблиця 1. Характеристики імпорту як ключового елемента стратегічного управління в умовах постконфліктної економіки

Теоретична ознака	Характеристика
Функціональна роль	Імпорт як компенсатор втрат внутрішнього виробництва та інфраструктури
Системна залежність	Зовнішня торгівля стає критичним елементом функціонування національної економіки
Інституційна обумовленість	Імпорт регулюється через міжнародні та національні інститути, митні механізми
Економічна вразливість	Посилення впливу валютних коливань, політичних рішень, логістичних бар'єрів
Адаптивна функція	Імпорт дозволяє гнучко реагувати на швидкі зміни у попиті та ресурсних обмеженнях
Мультиплікативний ефект	Стимулювання суміжних секторів економіки через постачання ресурсів і технологій
Стратегічний вимір	Імпорт стає частиною довгострокової стратегії відновлення та розвитку

Джерело: власна розробка авторів

Наведена систематизація підкреслює, що імпорт втрачає суто технічну функцію забезпечення ресурсів і перетворюється на багатомірний стратегічний інструмент. Це особливо актуально для будівельної галузі, яка постає перед необхідністю не лише відновлення інфраструктури, а й інтеграції у нові глобальні виробничі й логістичні ланцюги.

Переходячи до практичного аспекту імпорту в будівельній галузі, слід зазначити, що будівельна галузь України активно використовує імпорт для задоволення потреб у високоякісних матеріалах, сучасній техніці та передових технологіях. Варто підкреслити, що така орієнтація на імпорт не є випадковою, а обумовлена реальними потребами ринку. Однією з ключових категорій є будівельні

матеріали, що включають спеціальні види цементу, керамічну плитку та сантехніку преміум-класу, ефективні ізоляційні та покрівельні матеріали, ексклюзивні оздоблювальні матеріали, цінні породи дерева, енергозберігаюче скло та інноваційні композити. Ці матеріали часто імпортуються для забезпечення унікальних властивостей будівельних об'єктів та високих стандартів якості.

Окрім будівельних матеріалів, важливу роль відіграє імпорт інших категорій продукції. В умовах формування стратегій розвитку підприємств будівельної сфери важливо враховувати, що іншу важливу групу становить будівельна техніка та обладнання. Не менш значущою є потреба в модернізації технічної бази підприємств. Імпорт важкої будівельної техніки від світових

лідерів, спеціалізованого обладнання для різних видів будівельних робіт, сучасних опалубних систем, підйомних механізмів та професійного інструменту є необхідним для реалізації складних будівельних проєктів та підвищення продуктивності праці.

Не менш важливим для будівельної галузі є імпорт ще однієї ключової категорії. У цьому контексті також варто відзначити, що значну роль відіграє імпорт інженерних систем та готових конструкцій. Це свідчить про поступову інтеграцію українського ринку в глобальні виробничі та логістичні ланцюги. До цієї категорії належать вискоєфективні системи опалення, вентиляції та кондиціонування, сучасне електротехнічне та сантехнічне обладнання, а також системи автоматизації будівель. Імпорт готових метало-конструкцій, залізобетонних виробів та модульних елементів сприяє прискоренню будівельних процесів та оптимізації витрат[1].

Проте, слід зазначити, що нестабільність, спричинена економічними та політичними факторами, має безпосередній вплив на імпорتنі операції будівельних компаній. Як відомо, макроекономічна ситуація значною мірою визначає логіку управлінських рішень. Економічна нестабільність, зокрема інфляція та коливання валютних курсів, призводить до зростання цін на імпортні будівельні матеріали та обладнання. Це збільшує собівартість будівельних проєктів та може призвести до їхнього подорожчання для кінцевих споживачів.

Окрім економічної нестабільності, значний вплив має і політична ситуація. Політична нестабільність, особливо збройні конфлікти та порушення економічних зв'язків, спричиняє руйнування виробничих потужностей та логістичних ланцюгів. Унаслідок таких обставин, підприємства змушені шукати нові джерела постачання. Як наслідок, вітчизняні виробники не можуть забезпечити потреби будівельної галузі в повному обсязі, що зумовлює необхідність імпорту сировини та матеріалів, які раніше вироблялися в Україні. Наприклад, руйнування підприємств з виробництва мінеральної вати, будівельних сумішей та металоконструкцій на сході України призвело до зростання залежності від імпортних поставок.

Ще одним фактором, що ускладнює імпортні операції, є енергетична криза, спричинена масованими ударами по енергетичній інфраструктурі, що також змушує будівельні компанії імпортувати матеріали, виробництво яких є енергоємним. Безумовно, проблеми в енергетичній сфері являються одними з основних перешкод для самозабезпечення будівельних підприємств. Зростання цін на енергоносії додатково збільшує вартість імпортової продукції. У другій половині 2022 року обмежені обсяги електроенергії стали основною перешкодою для нормальної роботи вітчизняних підприємств, що призвело до необхідності імпорту сировини та матеріалів, які раніше вироблялися в Україні.

У відповідь на ці виклики, з метою підтримки будівельної галузі в умовах нестабільності, з кінця березня 2022 року український парламент послабив обмеження імпорту та умови митного оформлення будівельних матеріалів, що постачаються компаніями з ЄС. Цей крок, без перебільшення, став одним із визначальних для подолання імпортової кризи. Це стало важливим кроком для забезпечення будівельних компаній необхідними матеріалами в умовах руйнування внутрішніх виробничих потужностей та порушення логістичних ланцюгів [2].

Розглядаючи міжнародний досвід у цій сфері, для будівельних компаній, які працюють на міжнародному ринку в умовах нестабільності, саме врахування специфіки діяльності кожної країни є важливим аспектом стратегічного управління імпортом, оскільки це дозволяє ефективніше адаптуватися до місцевих умов. Зокрема, адаптивність до зовнішнього середовища стає необхідною умовою успішної діяльності. Це включає використання наявних привабливих факторів, таких як доступні ресурси, вигідне географічне розташування, низька вартість робочої сили та сприятлива державна політика, включаючи податкові пільги. Прикладом адаптації до таких умов є практика іноземних компаній, які переносять виробництво будівельних матеріалів до країн з нижчою вартістю праці, як-от Україна.

В умовах економічної нестабільності особливого значення набуває стратегія компаній. В період економічної нестабільності ефективні будівельні компанії, що займаються імпортом, дотримуються стратегії інвестування в майбутнє, активно шукають вигідні можливості для злиття чи поглинання та гнучко трансформують свої бізнес-моделі у відповідності до змін зовнішнього середовища. Інакше кажучи, адаптація стає не просто вибором, а умовою виживання. Такий підхід дозволяє не лише пережити кризу, але й використовувати ринкову турбулентність для отримання конкурентних переваг.

Одним із інструментів адаптації до нестабільності є розробка відповідних імпортних стратегій. Адаптивні імпортні стратегії можуть включати використання стратегії цінового лідерства шляхом імпорту будівельних товарів за нижчими цінами, що вимагає постійного контролю витрат та використання зовнішніх факторів. Іншою стратегією є диференціація, яка може бути досягнута через імпорт унікальних та високоякісних будівельних матеріалів. Таким чином, стратегічне управління імпортом поєднує економічну доцільність з інноваційною орієнтацією. Важливу роль відіграють також налагодження міцних та довгострокових відносин із закордонними субпостачальниками та співпраця з інвестиційними установами для забезпечення стабільності поставок та фінансування [3].

У сучасних умовах розвитку будівельної галузі, особливо в період післякризового відновлення, все більшого значення набуває не лише стратегічне управління імпортом ресурсів, але й ефективна комунікація стратегічних рішень. Одним із

інструментів, що дозволяє підвищити якість управлінських процесів, є технології бізнес-презентацій. Цифрові презентаційні засоби дають змогу візуалізувати логістичні ланцюги, продемонструвати сценарії імпорتنих стратегій, здійснити порівняльний аналіз постачальників та ризиків.

Аналізуючи поточну ситуацію в будівельній галузі України, попри відчутне зростання обсягів будівельної продукції (на 22,6% у 2023 р. порівняно з 2022 р., зокрема інженерних споруд – на 32,9%), що свідчить про певну активізацію інвестиційної діяльності, зумовлену насамперед державними капітальними витратами на інфраструктурні проекти та відбудову об'єктів, постраждалих від російської агресії (збільшення у 3,1 раза у номінальному вираженні), будівельна галузь України функціонує в умовах значної нестабільності [7].

З іншого боку, існують фактори, що підтримують галузь, але водночас є й перешкоди. З одного боку, будівництво оборонних укріплень вздовж лінії фронту є важливим фактором підтримки галузі. З іншого – високі ризики ведення економічної діяльності, зростання дефіциту кваліфікованих кадрів, що спостерігається на тлі міграції інноваційних компаній та складнощів з пошуком персоналу, створюють значні перешкоди для сталого розвитку.

Поряд з цим спостерігаються і позитивні тенденції. Пожвавлення інвестиційної активності приватного сектору, що виявилось у зростанні нежитлового будівництва (на 20% у 2023 р.), та збільшення інвестицій у промислове обладнання та логістичну інфраструктуру, є позитивним сигналом. Однак, руйнівні наслідки агресії, що призвели до погіршення умов життя значної частини населення та масштабних руйнувань житлового

фонду та цивільної інфраструктури (88,9 млн. м² пошкоджених або зруйнованих об'єктів станом на червень 2023 р.), формують колосальний обсяг майбутніх відновлювальних робіт.

Враховуючи складність поточної ситуації, в контексті нестабільності та потенційного дефіциту внутрішніх ресурсів, включаючи кваліфіковану робочу силу, стратегічне керування імпортом будівельних матеріалів, обладнання та технологій набуває критичної ваги для забезпечення ефективної та своєчасної реалізації будівельних проєктів. Це передбачає не лише диверсифікацію постачальників та логістичних маршрутів з метою мінімізації ризиків, але й розробку довгострокової стратегії щодо залучення необхідних ресурсів, враховуючи потенційні коливання валютних курсів, зміни в торговельній політиці та геополітичну ситуацію. Оптимізація імпорتنих потоків, стандартизація вимог до матеріалів та обладнання, а також трансфер передових будівельних технологій через імпорт, можуть стати ключовими елементами стратегії сталого розвитку будівельної галузі України в період нестабільності та майбутньої відбудови [7].

У сучасних умовах розвитку будівельної галузі України спостерігаються як позитивні тенденції, пов'язані з очікуваним відновленням економіки та інфраструктури, так і суттєві виклики, зумовлені наслідками воєнних дій та нестабільністю на світових ринках. Ці різно-векторні фактори потребують ретельного аналізу та систематизації для розуміння поточного стану та прогнозування подальшого розвитку галузі. Тенденції, що визначають динаміку ринку будівельних матеріалів та будівельного сектору в цілому, представлені в табл. 2.

Таблиця 2. Аналіз ринку будматеріалів: виклики та можливості

Категорія / Аспект	Опис та зміст
Інвестиційна активність	Однією з ключових тенденцій є активізація іноземних інвесторів у сфері виробництва будівельних матеріалів. Це обумовлено очікуваним зростанням попиту на будівництво, пов'язане з масштабним відновленням інфраструктури, житлового фонду та промислових об'єктів в Україні.
Логістичні зрушення	Поступове налагодження логістичних маршрутів (як всередині країни, так і з-за кордону) є важливою умовою стабільності галузі. Незважаючи на зростання витрат, логістика демонструє позитивну динаміку в напрямку ефективнішого функціонування.
Витрати на енергоносії	Витрати на енергоресурси зросли в декілька разів порівняно з довоєнним періодом. Це напряму впливає на вартість виробництва будівельних матеріалів, що, в свою чергу, підвищує ціни кінцевих будівельних проєктів.
Зростання виробничих витрат	За оцінками аналітиків, підвищення цін на енергоносії, сировину та транспорт призвело до зростання загальних виробничих витрат на 25–40% залежно від сегменту ринку (житлове, інфраструктурне, комерційне будівництво).
Прогноз на 2025 рік	Очікується подальше зростання собівартості будівництва на 15–25% у зв'язку з інфляційними процесами, девальвацією гривні, складністю імпорту деяких видів матеріалів і необхідністю відповідати сучасним стандартам якості та безпеки.
Фактори ризику	Основними ризиками залишаються нестабільна геополітична ситуація, можливі перебої з енергозабезпеченням, невизначеність щодо регуляторної політики, а також збереження високих логістичних витрат.

Джерело: складено авторами за матеріалами [4]

Таким чином, ринок будівельних матеріалів в Україні водночас зазнає тиску зовнішніх факторів та демонструє потенціал до відновлення й зростання.

Враховуючи значні руйнування інфраструктури, в умовах значних деструкцій інфраструктури та фрагментації традиційних економічних зв'язків, теорія стратегічного управління імпортом

будівельних матеріалів набуває особливої актуальності. Ключові аспекти стратегічного управління імпортом потоками в умовах нестабільного зовнішнього середовища включають логістичні колапси, параліч портової інфраструктури та необхідність реконфігурації ланцюгів постачання внаслідок торговельних обмежень. Ці фактори визначають стратегічні рішення будівельних підприємств у сфері імпорту.

У цьому контексті важливу роль відіграють державна політика та міжнародна співпраця. Роль держави та міжнародної допомоги є новими стратегічними чинниками, що формують організаційні рамки імпортової діяльності. Стратегічні імперативи, пов'язані із залученням іноземного капіталу, передбачають інтеграцію міжнародних стандартів прозорості та звітності у стратегічне управління. Державна координація будівельних проєктів впливає на стратегічне планування імпортних операцій та зумовлює необхідність стратегічної адаптації до змін у регуляторному полі.

Застосування бізнес-презентацій у будівельній галузі сприяє підвищенню прозорості у прийнятті рішень, забезпечує більш якісну комунікацію між державними органами, підрядниками та інвесторами. Сучасні програмні платформи – такі як Power BI, Tableau, Prezi, Google Data Studio – дозволяють створювати інтерактивні дашборди та звіти, які ефективно відображають динаміку імпорту, фінансові показники, логістичні потоки та ефективність реалізації будівельних проєктів.

Більш того, презентаційні технології можуть бути використані як інструмент державного та інституційного контролю, а також сприяти популя-

ризації інноваційних підходів до імпортозаміщення та локалізації виробництва. Таким чином, інтеграція технологій бізнес-презентацій у систему стратегічного управління імпортом відкриває нові горизонти для ефективного, прозорого та орієнтованого на результат управління в будівельній сфері.

Для забезпечення стійкості галузі важливим є розробка відповідних теоретичних засад. Розробка теоретичних засад адаптивного та гнучкого стратегічного управління імпортом поставками є ключовим фактором забезпечення стійкості будівельної галузі. Стратегії підвищення резильєнтності імпортних ланцюгів постачання до зовнішніх шоків включають оперативне реагування на зміни в логістиці, митному адмініструванні та доступності імпортних ресурсів. Імпортозаміщення та диверсифікація джерел постачання є важливими елементами стратегії забезпечення безперервності будівельних процесів в умовах нестабільності [5].

Підсумовуючи вищесказане, у період соціально-економічної та політичної нестабільності будівельна галузь України, яка й без того є капіталомісткою та довготривалою за термінами реалізації, стикається з рядом глибоких системних викликів. Імпортна складова, що є критично важливою для забезпечення ресурсами, обладнанням та технологіями, також зазнає значного негативного впливу. У цьому контексті необхідним є ідентифікація ключових кризових аспектів, які заважають ефективному стратегічному управлінню імпортовою діяльністю та вимагають комплексного переосмислення управлінських підходів.

Таблиця 3. Кризові аспекти будівельного ринку

Кризовий аспект	Суть проблеми
Підвищення матеріаломісткості та трудомісткості	Будівництво вимагає значних ресурсів, і через коливання валютного курсу імпортні матеріали та обладнання подорожчали. Водночас зросли витрати на оплату праці, що знижує загальну конкурентоспроможність підприємств.
Екстенсивність розвитку галузі	Пріоритет на розширення будівельних площ без вдосконалення технологій та автоматизації процесів спричиняє неефективне використання імпортованих ресурсів та низьку продуктивність.
Обмежені інвестиційні можливості	Зниження інвестиційної активності на ринку пов'язане з високими ризиками, політичною невизначеністю та слабкою правовою захищеністю капіталу, що ускладнює фінансування імпортних закупівель.
Недостатній рівень інноваційної активності	Переважає частина підприємств використовує застарілі технології, що обмежує потребу у сучасному імпортному обладнанні, знижуючи загальний рівень модернізації.
Недосконалість управління на всіх стадіях реалізації проєкту	Відсутність інтегрованого підходу до стратегічного планування, контролю постачання, логістики та управління ризиками унеможливує ефективне використання імпортованих ресурсів.
Обмежені бюджетні асигнування	Скорочення державного фінансування будівництва, особливо інфраструктурного, позбавляє галузь підтримки та не дозволяє компенсувати зростання імпортних витрат.
Зниження платоспроможності населення	Втрата доходів широких верств населення призводить до скорочення попиту на житло, що зменшує внутрішній ринок і стримує імпорт будівельних матеріалів та техніки.

Джерело: складено авторами за матеріалами [6]

У табл. 3 наведено аналітичну таблицю з основними загрозами, що потребують уваги з боку як державних регуляторів, так і безпосередніх учасників будівельного ринку.

Таким чином, виявлені кризові аспекти демонструють системний характер проблем у сфері

імпортової діяльності будівельної галузі. Їхнє усунення або мінімізація потребують не лише тактичних рішень на рівні підприємств, але й стратегічного втручання з боку держави – через оновлення законодавства, запровадження фінансових стимулів, вдосконалення управлінських

механізмів та підтримку інноваційної активності. Наступним логічним кроком є розробка комплексної стратегії адаптації імпортової політики галузі до умов нестабільності, орієнтованої на стійкість та довгостроковий розвиток [8].

Висновки

Стратегічне управління імпортом у будівельній галузі України потребує всебічного аналізу як внутрішніх, так і зовнішніх чинників. Зважаючи на зростаючу глобальну взаємозалежність економік, імпорт стає не лише джерелом ресурсів, а й інструментом забезпечення інноваційного розвитку, технічного оновлення та відповідності міжнародним стандартам.

Цей процес, однак, супроводжується численними викликами, зокрема зростанням ризиків, пов'язаних із надмірною залежністю від іноземних постачальників. У зв'язку з цим важливо не лише оптимізувати імпортну логістику, а й одночасно створювати умови для розвитку національного виробництва. Вдосконалення внутрішнього виробництва будівельних матеріалів здатне зменшити вразливість сектору до зовнішніх шоків і забезпечити довгострокову стабільність будівельної галузі.

Також набуває актуальності формування ефективного державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Створення сприятливого інвестиційного клімату, стимулювання локалізації виробництва та адаптація митних процедур до потреб ринку будівельних матеріалів є ключовими чинниками стратегічного управління імпортом у нових економічних реаліях. Крім того, необхідною є активна участь держави у формуванні прозорих механізмів відбору постачальників і контролю якості імпортованих товарів.

Не менш важливим аспектом стратегічного підходу до імпорту є врахування соціальних і екологічних параметрів. З огляду на сучасні

тенденції сталого розвитку, будівельна галузь повинна орієнтуватися на імпорт енерго-ефективних матеріалів, екологічно безпечних технологій та сучасних систем автоматизації. Такий підхід не лише відповідає міжнародним зобов'язанням України у сфері екології, але й підвищує конкурентоспроможність вітчизняної будівельної індустрії на глобальному ринку.

Крім того, для зниження критичної залежності від зовнішніх ринків, необхідно сприяти розвитку національної інфраструктури, що підтримуватиме внутрішнє виробництво будівельних матеріалів. Це передбачає оновлення законодавчої бази, спрощення доступу до фінансування для малого та середнього бізнесу, а також заохочення інновацій у будівельній сфері. Розвиток внутрішнього ринку в поєднанні з ефективним імпортом дозволить забезпечити не лише оперативне реагування на дефіцити ресурсів, а й підвищення рівня зайнятості та загального економічного зростання.

У цьому контексті стратегічне управління імпортом має спиратися на комплексний підхід, який передбачає не лише технічне забезпечення ресурсами, а й орієнтацію на довготривалу економічну безпеку. Інтеграція інновацій, енергозбереження, прозорі процедури постачання, а також ефективна взаємодія між державою, бізнесом та міжнародними партнерами формують основу для стійкого розвитку галузі.

Стратегічне управління імпортом у будівельному секторі України має розглядатися як важлива складова загальної стратегії національного економічного розвитку. Саме через гнучке реагування на виклики, ефективне планування імпортних потоків, підтримку вітчизняного виробника та впровадження екологічних стандартів, можливо забезпечити стабільне функціонування будівельної галузі в умовах глобальних економічних змін і внутрішніх трансформацій.

Abstract

This paper addresses the critical issue of strategic management of construction material imports within the context of Ukraine's post-conflict economic instability. It highlights the urgency arising from the extensive damage to the domestic construction sector and the limited local production capabilities, necessitating adaptive import strategies to ensure stability and support recovery.

The study aims to investigate both theoretical and practical aspects of strategic import management as a vital tool for sustaining and rebuilding Ukraine's construction industry amidst economic volatility. The key objectives include analyzing the challenges and opportunities in import operations, exploring adaptive strategies, and defining the role of state support in the effective management of import flows. Through a theoretical analysis of international supply and import regimes, the research underscores the growing reliance on imports due to infrastructure damage and domestic production shortfalls. It also includes a practical examination of the types of construction materials, equipment, and technologies being imported into Ukraine. Moreover, the study evaluates the effects of economic and political instability, as well as the ongoing energy crisis, on import activities.

The findings reveal a significant dependence of Ukraine's construction sector on imported resources, along with the numerous challenges posed by instability. The implementation of import restrictions can serve as a supportive measure, but the importance of adaptation to local conditions and the adoption of flexible import strategies remains paramount. The analysis of the current state of Ukraine's construction industry shows both growth in certain areas and substantial barriers to sustainable development.

In conclusion, the paper asserts that strategic import management is essential for enhancing the efficiency and competitiveness of Ukraine's construction sector and the broader economy. Effective management requires risk mitigation, optimized supply chains, and supportive government policies that balance import needs with the development of domestic production and the integration of innovative, sustainable practices to ensure long-term resilience.

Список літератури:

1. Масленнікова В. Сучасні будівельні матеріали та конструкції : навчально-методичний посібник для самостійного (дистанційного) вивчення дисципліни здобувачами денної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спец. 191 – архітектура та містобудування, 192 – будівництво та цивільна інженерія. Харків, 2024. 110 с.
2. Серьогіна Н.В., Хаджикова О.П. Підтримка ефективності діяльності будівельних підприємств в нестабільних умовах. Ефективна економіка. 2024. DOI: 10.32702/2307-2105.2024.2.75.
3. Ліпич Л.Г. Конкурентні стратегії будівельних підприємств: джерела, розвиток та стійкість.. Академічні візії. 2024. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1636>.
4. Григоренко Ю. Драйвером зростання будівництва в Україні у 2024 році став нежитловий сегмент. GMK CENTER. 14.04.2025. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://gmk.center/ua/posts/drajverom-zrostannia-budivnytstva-v-ukraini-u-2024-rotsi-stav-nezhytlovyj-sehment>.
5. Якушев О.В., Білан Є. Особливості управління діяльністю будівельних підприємств в умовах постконфліктної економіки. Економіка і організація управління. 2024. DOI: 10.31558/2307-2318.2024.2.12.
6. Богінська Л.О. Визначення стратегії розвитку будівельного підприємства. Економіка та управління підприємствами. 2020. С. 123-127. DOI: 10.32843/infrastruct39-20.
7. Економічна безпека України в умовах довготривалої війни: експертно-аналітична доповідь. Київ, 2024. 71 с. DOI: 10.53679/NISS-analytrep.2024.08.
8. Ковтуненко К.В., Пар'єва О.О. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства: сутність, класифікація стратегій. Економічний журнал Одеського політехнічного університету. 2020. С. 128-139. DOI: 10.5281/zenodo.4664406.

References:

1. Maslennikova, V. (2024). Modern building materials and structures: A teaching guide for independent (distance) study of the discipline by full-time students of the first (bachelor's) level of higher education, specialties 191 – Architecture and Urban Planning, 192 – Construction and Civil Engineering. Kharkiv. 110 p. [in Ukrainian].
2. Serohina, N.V., & Khadzhykova, O.P. (2024). Supporting the efficiency of construction enterprises under unstable conditions. *Efektivna Ekonomika*. DOI: 10.32702/2307-2105.2024.2.75 [in Ukrainian].
3. Lypych, L.H. (2024). Competitive strategies of construction enterprises: Sources, development, and sustainability. *Akademichni Vizii*. Retrieved from: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1636> [in Ukrainian].
4. Hryhorenko, Yu. (2025, April 14). The driver of construction growth in Ukraine in 2024 was the non-residential segment. GMK Center. Retrieved from: <https://gmk.center/ua/posts/drajverom-zrostannia-budivnytstva-v-ukraini-u-2024-rotsi-stav-nezhytlovyj-sehment> [in Ukrainian].
5. Yakushev, O.V., & Bilan, Ye. (2024). Features of managing construction enterprises in a post-conflict economy. *Economics and Management Organization*. DOI: 10.31558/2307-2318.2024.2.12 [in Ukrainian].
6. Bohinska, L.O. (2020). Determining the development strategy of a construction enterprise. *Economics and Enterprise Management*, 123-127. DOI: 10.32843/infrastruct39-20 [in Ukrainian].
7. Economic security of Ukraine under conditions of prolonged war: Expert-analytical report. (2024). Kyiv. 71 p. DOI: 10.53679/NISS-analytrep.2024.08 [in Ukrainian].
8. Kovtunencko, K.V., & Parieva, O.O. (2020). Strategic management of enterprise innovation development: Essence and classification of strategies. *Economic Journal of the Odessa Polytechnic University*, 128-139. DOI: 10.5281/zenodo.4664406 [in Ukrainian].

Посилання на статтю:

Ковалик О.А. Стратегічне управління імпортом будівельних матеріалів в умовах економічної нестабільності постконфліктної економіки України / О.А. Ковалик, Я.О. Кокул // *Економіка: реалії часу*. Науковий журнал. – 2025. – № 5 (81). – С. 70-76. – Режим доступу: <https://economics.net.ua/files/archive/2025/No5/70.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.05.2025.8. DOI: 10.5281/zenodo.17503889.

Reference a Journal Article:

Kovalyk O.A. Strategic Management of Import of Construction Materials in Conditions of Economic Instability of the Post-Conflict Economy of Ukraine / O.A. Kovalyk, Ya.O. Kokul // *Economics: time realities. Scientific journal*. – 2025. – № 5 (81). – P. 70-76. – Retrieved from: <https://economics.net.ua/files/archive/2025/No5/70.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.05.2025.8. DOI: 10.5281/zenodo.17503889.

